

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

ERAELU KAITSE JA RIIGI LÄBIPAISTVUSE EEST

VAIDEOTSUS
ja
ETTEKIRJUTUS-HOIATUS
avaliku teabe asjas nr. 2.1-3/17/2447

Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni peainspektor Elve Adamson
Vaideotsuse ja ettekirjutuse tegemise aeg ja koht	02.01.2018 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	20.11.2017
Teabevaldaja	Maanteeamet address: Teelise 4, 10916 Tallinn e-posti address: info@mnt.ee
Teabevaldaja vastutava isik	peadirektor
Vaide esitaja (teabenõudja)	AS Ekspress Meedia address: Narva mnt 13,10151 Tallinn e-posti address: info@ekspressmeedia.ee
Vaide esitaja esindaja	Mari Männiko mari.manniko@egrupp.ee

RESOLUTSIOON:

avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1, § 51 lõike 1 punktide 3 ja 4, haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punktide 2 ja 4 ja Vabariigi Valitsuse seaduse § 75¹ 1 alusel

- 1) teen vaideotsuse rahuldada vaie osaliselt;**
- 2) teen teabevaldajale täitmiseks kohustusliku ettekirjutuse:**
Selgitada välja kui palju on Maanteeametil vaide esitaja soovitud arutelude ja koosolekute protokolle ning vastata täiendavalt vaide esitaja 26.10.2017 teabenõude punktile kaks, kas väljastades soovitud dokumendid või keelduda nende väljastamisest, kui selleks on seadusest tulenev alus. Keeldumise korral tuleb keeldumist põhjendada.
- 3) jätta vaie rahuldamata teabenõude punkide 1 ja 3 osas, kuna Maanteeametil puudub teabenõude punktis 1 soovitud täiendavad dokumendid ning punktis 3 soovitud dokumendid on vaide esitajale edastatud 08.11.2017.**
- 4) määran ettekirjutuse täitmise tähtajaks 12. jaanuar 2018.**

AvTS § 52 kohaselt peab teabevaldaja ettekirjutuse saamisest alates viie tööpäeva jooksul võtma kasutusele abinõud ettekirjutuse täitmiseks ja teatama sellest Andmekaitse Inspektsioonile.

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Tallinna halduskohtusse üksnes vaideotsuse (ülaltoodud punkt 3) rahuldamata jäänud osas või juhul, kui Andmekaitse Inspeksioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil. Seejuures saab vaideotsuse tühistamist nõuda üksnes koos teabevaldajale esitatud nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

Teabevaldaja saab käesoleva haldusakti vaidlustada vaidega Andmekaitse Inspeksiooni peadirektorile või Vabariigi Valitsuse seaduse §-s 101 toodud korras.

Ettekirjutuse vaidlustamine ei peata selle täitmise kohustust ega täitmiseks vajalike abinõude rakendamist.

HOIATUS:

Kui teabevaldaja jätab Andmekaitse Inspeksiooni ettekirjutuse täitmata, võib Andmekaitse Inspeksioon pöörduda teabevaldaja kõrgemalseisva asutuse, isiku või kogu poole teenistusliku järelevalve korraldamiseks või ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse algatamiseks. (AvTS § 10 lõiked 1 ja 4, § 53 lõige 1).

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. 26.10.2017 esitas AS Ekspress Meedia ajakirjanik Maanteeametile teabenõude
2. Maanteeamet vastas teabenõudele samal päeval, et kuivõrd küsitud dokumendid sisaldavad AS Nordeconi ärisaladusi, siis ei saa Maanteeamet küsitud informatsiooni ilma nõusolekuta väljastada
3. Vaide kohaselt edastas Maanteeamet 08.11.2017 AS-i Nordecon kirja ning keeldus teabenõude täitmisest.
4. 20.11.2017 esitas AS Ekspress Meedia Maanteeameti tegevuse peale teabenõude täitmisest keeldumise osas vaide.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

26.10.2017 esitas AS Ekspress Meedia töötaja Xxxxxx Xxxxx Maanteeametile teabenõude ning palus seoses Kose Aruvalla maantee ehituse riigihankega tutvuda järgmise informatsiooniga:

1) Kose-Aruvalla tee ehituse kohta kvaliteedijärelevalvet teinud inseneri Xxxxxx Xxxxxx ettekanded.

2) Kose-Aruvalla tee ehituse kohta peetud arutelude ja koosolekute protokollid.

3) Asfaldiliidu poolt Maanteeametile saadetud ettepanekute ja kirjadega, kus jutuks Maanteeameti nõuded filtratsioonimooduli määramisele ja drenkihhis kasutatavale materjalile. Samal päeval vastas Maanteeameti avalike suhete peaspetsialist Xxxxxx Xxx, et kuivõrd küsitud dokumendid sisaldavad AS Nordeconi ärisaladusi, siis ei saa Maanteeamet küsitud informatsiooni ilma AS-i Nordecon nõusolekuta väljastada (Lisa 1).

8.11.2017 edastas Maanteeamet AS-i Nordecon kirja (lisa 2) ning keeldus teabenõude täitmisest.

Vastavalt avaliku teabe seaduse §-le 9 lõikele 1 on teabevaldaja on kohustatud võimaldama juurdepääsu tema valduses olevale teabele seaduses sätestatud korras. Xxxxx Xxxxxx poolt teabenõudega küsitud informatsioon ei ole teabeks, mida oleks täies mahus võimalik ATS § 35 alusel tunnistatud asutusesiseseks kasutamiseks. Teabenõudes on muuhulgas küsitud Asfaldiliidu poolt Maanteeametile edastatud kirju ja ettepanekuid, mis juba olemuslikult ei saa sisaldada AS-i Nordecon ärisaladust. Kvaliteedijärelevalve ettekandeid ei ole saa tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks juhindudes AvTS § 35 lõikest 1 punktist 5 kuivõrd need käsitlevad

Maanteeameti poolt tellitud tööde kvaliteeti ning eelarveliste vahendite kasutamist. Lisaks sellele võib nimetatud dokumentide puhul esineda ka teine, täiendav alus asutusesiseseks kasutamiseks tunnistamise keelamiseks, mis tuleneb ATS §-st 36 lõikest 2 punktist 2.

Maanteeameti ja AS-i Nordecon arutelude ja koosolekute protokollid ei saa täies ulatuses sisaldada ärisaladust. Riigikohus on seisukohal, et andmekandja võib sisaldada samaaegselt nii juurdepääsupiirangutega teavet kui ka teavet, millele juurdepääsupiirangud ei laiene. Kui teabele juurdepääsu võimaldamine võib põhjustada juurdepääsupiiranguga teabe avalikuks tulemist, siis ATS § 38 lg-st 2 tulenevalt tagatakse juurdepääs üksnes sellele osale teabest või dokumendist, mille kohta juurdepääsupiirangud ei kehti. Eeltoodust tulenevalt ei ole õiguspärane keelduda teabenõude täitmisest ainuüksi motiivil, et teabenõudega seonduv dokument sisaldab muuhulgas delikaatseid või eraelulisi isikuandmeid (3-3-1-57-03).

Maanteeameti teabevaldajana oleks pidanud teabenõudjale selgitama millise osaga koosoleku protokollidest ei saa teabenõudja Nordeconi ärisaladuse kaitseks tutvuda, kuid koosolekul arutatud kvaliteediprobleemid Maanteeameti poolt tellitud töös ei saa olla käsitletavad AS-i Nordecon ärisaladusena.

Eelnevat arvesse võttes palume AKI hinnangut Maanteeameti teabenõude täitmisest keeldumise õiguspärasusele. Juhul kui AKI jagab teabenõudja seisukohta Maanteeameti kui avaliku teabe kohustatud subjekti kohta palume teha Maanteeametile vastavalt ATS §-le 51 lõikele 1 punktile 1 ettekirjutus ning kohustada Maanteeametit väljastama AS-le Ekspress Meedia järgmine informatsioon:

- 1) Kose-Aruvalla tee ehituse kohta kvaliteedijärelevat teinud inseneri Xxxxx Xxxxxxx ettekanded.
- 2) Kose-Aruvalla tee ehituse kohta peetud Maanteeameti ja AS-i Nordecon arutelude ja koosolekute protokollid.
- 3) Asfaldiliidu poolt Maanteeametile saadetud ettepanekud ja kirjad, kus jutuks Maanteeameti nõuded filtratsioonimooduli määramine ja drenkihhis kasutatavad materjalid.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Maanteeamet edastab Andmekaitse Inspeksiooni küsimustele vastused seoses AS Ekspress Meedia vaidega:

1. Kas Maanteeameti valduses on vaide esitaja poolt soovitud dokumendid?
Vastus: Jaa, Maanteeameti valduses on küsitud dokumendid.
2. Juhul kui on, siis kas Maanteeamet on selgitanud välja, millist teavet peab AS Nordecon vaide esitaja poolt soovitud dokumentides oma ärisaladuseks?
Vastus: Maanteeamet küsis AS Nordeconi käest, kas küsitud dokumendid (täitedokumendid) sisaldavad ärisaladust ning AS Nordecon vastas koos põhjendustega (Lisa 1 - AS Nordeconi kiri), miks nad käsitlevad täitedokumente ärisaladusena.
3. Kas Maanteeamet on küsinud ka põhjendusi, kuidas sellise teabe avalikustamine kahjustaks AS Nordeconi ärihuve?
Vastus: Maanteeameti hinnangul põhjendas AS Nordecon oma kirjas, miks ta käsitleb teavet ärisaladusena.
4. Miks ei väljastatud seda osa dokumentidest, mis ei ole käsitletav Nordeconi ärisaladusena?
Vastus: AS Ekspress Meedia teabenõue oli esitatud Aruvalla-Kose täitedokumentide saamiseks. Küsitud dokumendid on komplekteeritud 139 köitesse (kausta). Arvestades teabenõudega taotletud teabe suurt mahtu ja ning võttes arvesse, et kõik dokumendid tuleb üks haaval üle vaadata ja ärisaladust sisaldav teave kinni katta, ei ole võimalik teabenõuet täita ilma töökorralduse muutmiseta. Teabenõude täitmiseks tuleks Maanteeameti mitme teenistuja töö ümber korraldada ning vabastada teenistuja avalike ülesannete täitmisest

(sealhulgas tehoiu korraldamine ja tingimuste loomine ohutuks liiklemiseks riigimaanteedel – Maanteeameti põhimäärus § 9 p 1). Teabenõude spetsiifika eeldab, et teabenõude otsene täitja valdaks tehnilise dokumentatsiooni lugemist ning arusaamist ja Maanteeameti hinnangul oleks see inseneri kutsega isikule vähemalt kuuajane töömaht ning sellises olukorras ei saa mõistlikult eeldada, et Maanteeamet vabastab osad teenistujad avalike ülesannete täitmisest seoses suuremahulise teabenõude täitmisega.

5. Milline konkreetne teave vaide esitaja poolt soovitud Xxxxxx Xxxxxxxx ettekannetes on Nordeconi ärisaladus ning kuidas selle avalikustamine kahjustab Nordeconi ärihuve?

Vastus: Maanteeamet on AS-le Ekspress Meedia selgitanud, et [Maanteeametil] ei ole teavet ülejäänud kirjavahetuse kohta, kus üheks pooleks on Xxxxx Xxxxxx ning Xxxxx Xxxxxxxx seotud kirjavahetust pole ka täitedokumentide hulgas.

6. Milline teave Asfaldiliidu poolt saadetud ettepanekustest ja kirjadest, kus jutuks Maanteeameti nõuded filtratsioonimooduli määramine ja dreenikihis kasutatavad materjalid, on Nordeconi ärisaladus ja kuidas sellise teabe avalikustamine kahjustab Nordeconi ärihuve?

Vastus: Dreenikihis kasutatavate materjalide päritolu on Nordeconi ärisaladus. Kuid Asfaldiliidu ja Maanteeameti vaheline kirjavahetus ei ole Nordeconi ärisaladus ning see kirjavahetus, mis puudutab filtratsiooni temaatikat, on ajakirjanikule esitatud e-mailiga 08.11.17.

7. Milline teave on Kose-Aruvalla tee ehituse kohta peetud Maanteeameti ja AS-i Nordecon arutelude ja koosolekute protokollides Nordeconi ärisaladus ja kuidas sellise teabe avalikustamine kahjustaks Nordeconi ärihuve?

Vastus: Maanteeameti ja AS-i Nordecon vahel ei ole peetud eraldi arutelusid ega koosolekuid. Kõik sellised kohtumised on toimunud Aruvalla-Kose ehituslepingu raames ning sellised koosolekute protokollid on osa täitedokumentatsioonist. Selles osas on AS Nordecon piisavalt põhjendanud ärisaladuse osa oma kirjas (Lisa 1).

8. Palun edastada vaide esitaja poolt soovitud dokumendid, näidates ära igas dokumendis, milline teave on Nordeconi ärisaladus ning põhjendada, kuidas sellise teabe avalikustamine kahjustaks Nordeconi ärihuve. Vajadusel küsida selleks täiendavaid selgitusi Nordeconilt.

Vastus: Lähtudes punktis 4 toodud selgitustest, ei ole Maanteeametil võimalik ilma töökorralduse muudatuseta, teabenõuet täita.

Kuna Andmekaitse Inspeksioonile jäi selgusetuseks, kui teabenõude täitmisest keelduti osaliselt seetõttu, et tegemist oli suure mahuga, siis miks ei selgitatud seda teabenõudjale ning samuti ei nähtunud Maanteeameti vastusest, et teabenõude vastusena oleks 08.11.2017 edastatud vaide esitajale Maanteeameti ja Asfaldiliidu vaheline kirjavahetus, siis tegi inspeksioon Maanteeametile täiendava järelepärimise, mille osas edastas Maanteeamet järgmised selgitused:

Esitame täiendavad selgitused Teie 15.12.2017 kirjas toodud küsimustele.

1. Kuna Teie vastuse kohaselt on vaide esitaja poolt küsitud protokollid osa täitedokumentatsioonist ning leiate, et vaide esitaja poolt küsitud teabe puhul on tegemist suure mahuga, siis palun selgitada, kui palju protokolle (arvuliselt) täitedokumentatsiooni hulgas on?

Hinnanguliselt toimuvad objektikoosolekud mitte harvem kui üle nädala terve ehitusperioodi jooksul. Objekt kestis perioodil 15.04.2011 kuni 15.11.2013, eeldusel et koosolekud olid üle nädala, räägime hinnanguliselt 60-st objekti koosolekust.

2. Kas protokollide sisu on täies ulatuses ärisaladus või on võimalik protokollide sisu mingis ulatuses väljastada?

Tõenäoliselt on protokollides ka osi, mis ei ole ärisaladus, aga et sellele üheselt vastust anda, tuleks kaustad läbi töötada.

1) *Saatsite mulle kvaliteedijärelevalvet teinud inseneri Xxxxx Xxxxxxx ettekande Kose-Aruvalla tee ehituse kohta. Neid ettekandeid peaks olema rohkem ja sooviksin ka ülejäänutega tutvuda.*

2) *Sooviksin tutvuda Maanteeametis Kose-Aruvalla tee ehituse kohta peetud arutelude ja koosolekute protokollidega.*

3) *Sooviksin tutvuda Asfaldiliidu poolt Maanteeametile saadetud ettepanekute ja kirjadega, kus jutuks Maanteeameti nõuded filtratsioonimooduli määramisele ja drenikihis kasutatavale materjalile. Meie kohtumisel mainisite kas Teie või hr Xxxxxxxx, et neid kirju oli rohkem (kohtuasja toimikust leidsin ainult ühe).*

Kui dokumente peaks olema väga palju ja nende saatmine teeks tüli, siis olen nõus tutvuma nendega ka Maanteeametis kohapeal.

2. Teabenõudele vastamine

2.1 Teabenõude esimese punkti osas on Maanteeamet mulle selgitanud, et *Maanteeamet on AS-le Ekspress Meedia selgitanud, et Maanteeametil ei ole teavet ülejäänud kirjavahetuse kohta, kus üheks pooleks on Xxxxx Xxxxx ning Xxxx Xxxxxxxx seotud kirjavahetust pole ka täitedokumentide hulgas.*

Samas ei nähtu Maanteeameti ega vaide esitaja edastatud (Maanteeameti ja vaide esitaja vahel toimunud) kirjavahetusest, kas ja millal on Maanteeamet seda vaide esitajale selgitanud. Seega ei saa inspeksioon asuda teabenõude punkti üks osas seisukohale, et eeltoodud punktile oleks vastatud nõuetekohaselt. Kuna aga inspeksioonile edastatud selgitustest nähtub, et Maanteeametil ei ole teabenõude punktis üks soovitud täiendavaid dokumente ning vaide esitaja saab sellekohased selgitused teada ka käesolevast vaideotsusest, siis proportsionaalsuse põhimõttest lähtuvalt ei tee ma Maanteeametile ettekirjutust teabenõude punktile üks täiendavalt vastamiseks. HMS § 5 lg 2 kohaselt viiakse haldusmenetlus läbi eesmärgipäraselt ja efektiivselt, samuti võimalikult lihtsalt ja kiirelt, vältides üleliigseid kulutusi ja ebameeldivusi isikutele.

2.2 Teabenõude teises punktis soovis vaide esitaja *tutvuda Maanteeametis Kose-Aruvalla tee ehituse kohta peetud arutelude ja koosolekute protokollidega.* Eeltoodud punkti osas on Maanteeamet selgitanud, et protokollid asuvad täitedokumentide hulgas ning võivad sisaldada AS Nordeconi ärisaladust. Seda, mida peab AS Nordecon oma ärisaladuseks on Maanteeamet küsinud ka AS Nordeconilt. AS Nordecon on oma vastuses Maanteeametile leidnud, et täitedokumentatsioon sisaldab tema ärisaladust ning seda ei saa teabenõudjale väljastada ning Maanteeamet on sellega nõustunud. Nõustun, et ärisaladuseks võivad olla drenikihis kasutatavate materjalide päritolu ja täpne koostis, kuid ei saa nõustuda sellega, et kogu dokumentatsioon, sh vaide esitaja soovitud protokollid, on AS Nordeconi ärisaladus. Et aru saada, kas ja mis osas vaide esitaja küsitud protokollid ärisaladust võivad sisaldada, palusin edastada Maanteeametil näidisenäidise inspeksioonile kaks koosoleku protokollid, milles märkida ära, mis on AS Nordeconi ärisaladus.

Vastuses inspeksiooni järelepärimisele edastas Maanteeamet kaks protokollid, kuid dokumentides ei olnud ära märgitud, mis on neis dokumentides AS Nordeconi ärisaladus. Tutvudes eeltoodud protokollidega on inspeksioon seisukohal, et edastatud protokollid ei sisalda kindlasti täies ulatuses AS Nordeconi ärisaladust. Kuna edastatud protokollides ei olnud ära märgitud, mida protokollides loetakse AS Nordeconi ärisaladuseks ning kuidas see kahjustaks AS Nordeconi ärihuve, siis jäi inspeksioonile arusaamatuseks, milline teave nendes protokollides on Nordeconi ärisaladus ning kas edastatud dokumendid üldse sisaldavad kellegi

ärisaladust. Samas ei saa siiski välistada, et mõned protokollid võivad sisaldada ka Nordeconi ärisaladust.

Küll aga ei saa ma nõustuda AS Nordeconi esindava advokaadi seisukohaga, millest võib aru saada, et kui dokumendid ei sisalda AvTS §-s 36 kajastatud teavet, siis ei ole kohustust sellist teavet väljastada. AvTS §-s 36 on loetletud teave, mida ei tohi tunnistada asutusesiseseks kasutamiseks, kuid eeltoodu ei tähenda seda, et kogu ülejäänud teave oleks piiranguga ja seda väljastama ei pea. Maanteeamet teabevaldajana saab keelduda teabe väljastamisest (ka teabe osas, mida ei ole loetletud AvTS §-s 36) üksnes juhul kui soovitud teave/dokumendid sisaldavad AvTS §-s 35 loetletud teavet ehk on seadusest tulenev alus piirangu kehtestamiseks. Seega ei saa Maanteeamet teabevaldajana lähtuda oma äripartneri soovist, vaid lähtuda tuleb seaduses sätestatust.

Samas on Maanteeamet inspeksioonile selgitanud, et soovitud dokumentide osas on tegemist ka suure mahuga, kuna protokollid asuvad toimikutes, mida on 139 ja nendes on umbes 60 protokollit. Lähtudes asjaolust, et edastatud protokollid oli kolme leheküljelised ning kui neid on 60, siis tuleks kõigepealt neist kaustadest protokollid välja otsida, mida on ca 180 lehekülge ning need kõik üle vaadata, kas need sisaldavad mingis osas ka piiranguga teavet. Eeltoodust tulenevalt nõustun, et sellisest hulgast dokumentidest protokollide välja otsimise ja läbivaatamise puhul võib tegemist olla suure mahuga, mis takistab asutusele pandud ülesannete täitmist. Kordan, et juurdepääsupiirangu alused on ära toodud AvTS §-s 35 ja valdkondade eriseadustes ning täiendavad teabenõude täitmisest keeldumise alused on ära toodud AvTS § 23 lõigetes 1 ja 2. AvTS § 23 lg 3 kohaselt tuleb teabenõude täitmisest keeldumist teabenõudjale ka arusaadavalt põhjendada.

Kuna Andmekaitse Inspeksioon ei saa asuda teabevaldaja asemele ning Maanteeamet ei ole eeltoodut selgitanud vaide esitajale (on viidanud ainult Nordeconi ärisaladusele), siis tuleb Maanteeametil üle vaadata ja välja selgitada, kui palju tal täpselt vaide esitaja soovitud protokolle on. Peale seda vastata täiendavalt vaide esitaja teabenõudele, kas edastades soovitud dokumendid või keelduda teabenõude täitmisest, kui on tegemist suure mahuga või on mõni muu täiendav alus teabenõude täitmisest (ka dokumentide osalisest väljastamisest) keeldumiseks. Keeldumist tuleb põhjendada.

2.3 Teabenõude kolmandas punktis soovis vaide esitaja tutvuda *Asfaldiliidu poolt Maanteeametile saadetud ettepanekute ja kirjadega, kus jutuks Maanteeameti nõuded filtratsioonimooduli määramisele ja dreenikihis kasutatavale materjalile.*

Vastuses inspeksiooni järelepärimisele on Maanteeamet selgitanud, et *dreenikihis kasutatavate materjalide päritolu on Nordeconi ärisaladus. Kuid Asfaldiliidu ja Maanteeameti vaheline kirjavahetus ei ole Nordeconi ärisaladus ning see kirjavahetus, mis puudutab filtratsiooni temaatikat, on ajakirjanikule esitatud e-mailiga 08.11.17.* Täiendavas järelepärimises palusin edastada koopia *ajakirjanikule saadetud Maanteeameti ja Asfaldiliidu vahelisest kirjavahetusest, mis puudutab filtratsiooni temaatikat.* Edastatud kirjavahetusest nähtub, et 08.11.2017 kell 16:22 on Maanteeamet edastanud vaide esitajale Maanteeameti, AS Nordeconi ja Asfaldiliidu vahelise kirjavahetuse, mis puudutab filtratsiooni temaatikat. Seega loeb inspeksioon teabenõude punkti 3 osas, teabenõude täidetuks.

Juhul, kui eeltoodud dokumendid ei ole mingil põhjusel vaide esitajani jõudnud või soovis vaide esitaja täiendavalt muid dokumente, siis tuleb vaide esitajal teabenõuet täpsustada.

/allkirjastatud digitaalselt/

Elve Adamson
peainspektor
peadirektori volitused